ورزشی
پرونده
نگاهی به کاروان ایران در پارا آسیایی

از «فرزندان ایران» تا «جان‌فدای ایران قوی»

کاروان کوچک‌تر با انتظارات بزرگ‌تر

گزارش
دنیا حیدری

سه سال بعد از افتخارآفرینی کاروان «فرزندان ایران» که با شعار «ایمان، ایران، افتخار» راهی هانگژو شـــده بودند، همه نگاه‌ها به کاروان «جان‌فدای ایران قوی» است. کاروانی با شعار «به یاد کودکان هیروشیما، غزه، میناب» راه ناگویا ژاپن را در پیش گرفته است. با شرایطی، اما متفاوت از سه سال قبل؛ کاملاً متفاوت. نه صرفاً چون ایران مهر ۱۴۰۲ با کاروانی به مراتب بزرگ‌تر راهی هانگژو شده بود و امسال با تعداد کمتری از ورزشکاران راه ناگویا را در پیش گرفته است. چه در تعداد نفرات و چه حتی رشته‌های ورزشی.

■■■

■ یک رشته کمتر

۲۱۰ ورزشـــکار اعزامی ایـــران (۱۲۸ مـــرد و ۸۲ زن) به بازی‌های پاراآســـیایی هانگژو در ۱۶ رشـــته به رقابت پرداختند. مردان در وزنه‌برداری، والیبال نشسته، دوچرخه‌سواری، دوومیدانی، جودو، تیراندازی، فوتبال نابینایان، پاراکانو، بسکتبال با ویلچر، تکواندو، تیراندازی با کمان، گلبال، بوچیا، شنا، تنیس روی میز و شطرنج و زنان در وزنه‌برداری، بسکتبال با ویلچر، والیبال نشسته، پاراکانو، شطرنج، دوومیدانی، بوچیا، تیراندازی، گلبال، تکواندو و تیراندازی با کمان، اما در این دوره ۱۶۶ ورزشکار متشکل از ۶۲ بانو و ۱۰۴ آقا در ۱۵ رشته به رقابت می‌پردازند (پاراتیراندازی با کمان، پاراتیراندازی، پاراشنا، پارادوومیدانی، بوچیا، پاراجودو، پاراوزنه‌برداری، پاراتکواندو، پاراتنیس روی میز، پارادوچرخه‌سواری، والیبال نشسته، بسکتبال با ویلچر، فوتبال نابینایان، گلبال و پاراشمشیربازی).

■ دشواری‌های تکرار یک تاریخ‌سازی

ایران در هانگژو تاریخ‌سازی کرد. ایران کار خود را در با کسب ۸۰ مدال و ایستادن در رده چهارم نخســـتین دوره بازی‌های پاراآسیایی آغاز کرده بود. چهار سال بعد در اینچئون اگرچه تعداد مدال‌ها به ۱۲۰ افزایش یافت، اما جایگاه ایران همچنان چهارم ماند و تغییری نکرد، اما جاکار تا با یک تغییر خوشایند همراه بود، چراکه ایران هم مدال‌هایش را به ۱۳۶ ارتقا داد و هم جایگاهش را (سکوی سوم). موفقیتی که صد البته انتظارات را بالا برد، اما بی‌پاسخ نماند، چراکه هانگژو ایران با وجود آنکه پنج مدال کمتر از دوره قبل کسب کرده بود (۱۳۱) موفق شد بر سکوی دوم تکیه بزند. موفقیتی قابل توجه که نشان داد اندکی توجه و حمایت از ورزشکاران توان‌یاب ایران چه دستاورد مثبتی می‌تواند در پی داشته باشد.

تاریخ‌سازی در هانگژو نگاه‌ها را به کاروان ایران عوض کرد. موفقیتی که بی‌شک چه مسئولان و چه مردم انتظار دارند یا تکرار شود یا ارتقا پیدا کند، اما کمتر کسی است که نداند اوضاع این دوره کاملاً متفاوت از بازی‌های آسیایی هانگژوست. نه صرفاً چون شاهد کاهش تعداد ورزشکارانی هستیم که قرار است در پاراآسیایی ژاپن به رقابت بپردازند، بلکه به دلیل شرایط جنگی که در طول کمتر از یک سال گذشته دو مرتبه به ایران تحمیل شد. اتفاق تلخی که زندگی تمام مردم، از جمله ورزشکاران را تحت تأثیر قرار داد و با این حساب باید منطقی‌تر از قبل به رقابت‌های پیش رو نگریست.

■ کاروانی که آب رفته

آنچه در نگاه نخست دیده می‌شود، کاهش تعداد نفرات است و کاهش رقابت‌ها، اما با توجه به نوع نگاه مسئولان طی سال‌های گذشته درخصوص اعزام کیفی، کاملاً قابل پیش‌بینی بود که کاروان ورزشی ایران با تعداد نفرات کمتری نسبت به سال گذشته راهی بازی‌های پاراآسیایی می‌شود، اما نکته مهم در همین اعداد و ارقامی است که جابه‌جا شده‌اند، به طوری که ســـهم مردان از کل کاروان اعزامی ایران به هانگژو ۶۱ درصد بود که در این دوره به ۶۳ درصد افزایش یافته است. سهم بانوان از ۳۹ درصد هانگژو در ناگویا به ۳۷ درصد کاهش یافته تا کاروان ایران در این دوره اندکی مردانه‌تر باشد، اما باید دید کاهش سهم بانوان در این دوره تأثیری در کیفیت مدال‌آوری کاروان می‌گذارد یا نه.

■ کاهش چشمگیر بانوان!

در هانگژو به طور میانگین تقریباً نیمی از بانوان اعزام شده پایشان به سکو رسید و موفق به مدال‌آوری شدند، به طوری که از ۱۳۱ مدال کسب شده از سوی ایران، ۴۰ مدال سهم بانوانی بود که تعدادشان ۸۲ نفر می‌شد، یعنی با یک حساب سرانگشتی می‌توان گفت که چیزی بیش از ۳۰ درصد کل مدال‌های کاروان ایران از ســـوی بانوان کسب شده بود که این مسئله نقش پررنگ آنها را در تاریخ‌سازی (ایستادن بر سکوی دوم) در هانگژو به تصویر می‌کشید، یعنی چیزی فراتر از آنچه از آنها انتظار می‌رفت. با این حساب تصور می‌شد در این دوره تعداد بانوان افزایش یابد نه کاهش. با این وجود از آنجا که سال‌هاست مسئولان سیاست اعزام کیفی را دنبال می‌کنند، امید آن می‌رود که با کاهش تعداد ورزشکاران بانو در این دوره شاهد کاهش مجموع مدال‌های ایران نباشیم، اما مسئله صرفاً این نیست که کاروان اعزامی ایران به ناگویا ۴۴ ورزشکار کمتر از هانگژو دارد و به وضوح کوچک‌تر شده است. مسئله این است که بی‌شک کاروان «جان‌فدای ایران قوی» زیر سایه نتیجه و تاریخ‌سازی کاروان فرزندان ایران راهی ناگویا می‌شود. کاروانی که با کسب ۴۴ طلا، ۴۶ نقره و ۴۱ برنز بر جایگاه دوم ایستاد و انتظارات را تا حد زیادی افزایش داد. کاروانی که ۹۰ فینالیست داشت که نیمی از آن موفق به کسب خوشرنگ‌ترین مدال رقابت‌ها شدند. مدال‌های خوشرنگی که باید دید آیا ورزشـــکاران اعزامی به بازی‌های پاراآسیایی ناگویا هم می‌توانند با درو کردن آنها در ژاپن از عنوانی که سه سال قبل در چین به دست آمد دفاع کنند یا... نه؟

■ بار سنگین‌تر

بی‌شـــک باید منطقی بود. باید هم به کاهش تعداد نفرات کاروان توجه کرد و هم کاهش یک رشـــته، از طرف دیگر نباید فراموش کرد که کاروان «جان‌فدای ایران قوی» در شرایطی راهی ژاپن می‌شـــود که تک‌تک نفراتش شرایطی متفاوت از همیشه را زیر سایه تجاوز به خاک پاک میهن تجربه کردند. به همین دلیل این دوره بی‌شک مسئله صرفاً نه مدال‌آوری که نمایش مظلومیت ورزشکارانی است که بی‌راه نیست اگر بگوییم بسیاری از آنها با دلی خون خود را مهمای این رقابت‌ها کردند. آن هم در شرایطی به مراتب سخت‌تر و دشوارتر از همیشه، اما این کاروان هم باید به رغم شرایط دشواری که پشت سر گذاشته و تعداد نفرات کمتری که با خود به همراه دارد برای رسیدن به همان نقطه تلاش کند. نقطه‌ای که رسیدن دوباره به آن اصلاً کار ساده‌ای نیست. البته هدف‌گذاری مسئولان کسب ۴۴ تا ۴۸ طلا و حضور بین سه کشور برتر است، اما کیست که نداند عدم تکرار رتبه دوم برای ایرانی که به رغم تمام کاستی‌ها یک مرتبه تاریخ‌سازی کرده هر اندازه هم که با ارزش باشد، قانع‌کننده نیست.

■ نبرد همه‌جانبه

نباید فراموش کرد جدا از تفاوت‌های شرایط بازی‌های پاراآسیایی هانگژو با ناگویا برای ایران، حریفان و رقبانیز بیکار ننشسته و برای رسیدن به مدال‌های بهتر و بیشتر تلاش کردند. به همین دلیل هم است اگرچه کاروان ایران در ناگویا برخلاف هانگژو کوچک‌تر شده، اما مأموریت آن تقریباً به همان اندازه بزرگ‌تر است، زیرا هانگژو نقطه‌ای بود برای به نمایش گذاشته شـــدن توانایی ورزشکاران جانباز و توان‌یاب ایران، اما ناگویا بی‌تردید میدانی است برای تکرار آن خاطره خوشایند و اثبات این مهم که ایستادن بر سکوی دوم صرفاً یک اتفاق مقطعی نبوده است، اما اثبات این مهم بسیار سخت و دشوار است، چراکه با کاهش تعداد نفرات کاروان اعزامی به ناگویا نسبت به هانگژو، باری که بر دوش ورزشکاران حاضر در این رقابت‌ها گذاشته شده به مراتب بیشتر از آنهایی است که سه سال قبل در چین به میدان رفتند. در واقع این مرتبه ۱۶۶ ورزشکار باید باری را به دوش بکشند که مرتبه قبل سنگینی آن بین ۲۱۰ ورزشکار تقسیم شده بود. به همین دلیل هم است باید فارغ از شرایط خاص و اتفاقات رخ داده در طول یک سال گذشته با منطق بیشتری به ماجرا نگاه کنیم.

چهره‌ها
شیوا نوروزی

روح‌الله رستمی، پولادمرد پرافتخار

پرچم‌دار کاروان با تمام قوا در بازی‌های ناگویا با پولاد سرد می‌جنگد. پاراوزنه‌برداری ایران بعد از مرحوم سیامند رحمان بیش از همه با نام روح‌الله رستمی در دنیا شناخته شده است. حالا همان چهره شاخص این رشته مسئولیت پرچم‌داری و همچنین مدال‌آوری در بازی‌های ۲۰۲۶ را به دوش می‌کشد. ۱۰ ملی‌پوش پاراوزنه‌برداری (زنان و مردان) کشورمان امید زیادی به درو کردن مدال‌های مرغوب پنجمین دوره بازی‌های پاراآسیایی دارند. بیش از همه نگاه‌ها به رستمی است و برای درخشش او لحظه‌شماری می‌کنیم. سه مدال پارالمپیک (دو طلا و یک نقره) برای آنکه یک ورزشکار شانس اول قهرمانی به حساب بیاید کافی است. البته در کارنامه درخشان رستمی مدال‌های رنگارنگ بسیاری به چشم می‌خورد. چهار طلا و شش نقره جهانی، دو طلا و یک نقره پارالمپیک و یک طلا و یک نقره بازی‌های پاراآسیایی از مهم‌ترین آنها هستند. در بازی‌های پاراآسیایی هانگژو، رستمی برای تصاحب مدال طلا و رفتن روی سکوی قهرمانی تلاش کرد، اما به هدف اصلی‌اش نرسید و به مدال نقره بسنده کرد. در این دوره دوباره چشم امیدمان به شاگردان حسین توکلی است تا نتیجه تلاش‌هایشان را در ناگویا بگیرند. رستمی خودش را همواره سرباز تیم ملی و کشور دانسته و همیشه برای ثبت بهترین رکوردها و تصاحب خوشرنگ‌ترین مدال‌ها به میدان رفته است. کار در بازی‌های پاراآسیایی آسان نیست و کشورهای مدعی با توپ پر به میدان می‌آیند. روح‌الله رستمی و دیگر وزنه‌برداران کشورمان نیز شرایط خوبی دارند و با اعتماد به توانایی‌های خود آمادگی رقم زدن بهترین عملکرد و به اهتزاز درآوردن پرچم ایران را دارند.

ساره جوانمردی، ملکه تپانچه

در بین نفرات اعزامی در رشته پاراتیراندازی نام ساره جوانمردی بیش از بقیه خودنمایی می‌کند. شش پاراتیرانداز ایرانی در ژاپن به هدف شلیک می‌کنند و این بار نیز کاروان ما روی مدال‌های این رشته حساب ویژه باز کرده است. سیدمحمدرضا میرشفیعی، علی گلوی، نسرین شاهی، فائزه احمدی و مهسا حاجی‌محمدی همگی انگیزه‌ای جز قهرمانی در سر ندارند، اما «ملکه تپانچه» چهره شاخص پاراتیراندازی ایران، آســـیا و جهان است. جوانمردی جوری مطمئن و دقیق به هدف شلیک می‌کند که سال‌هاست نفر اول تپانچه ۱۰ متر زنان (۲) است. ساره اولین بار در سال ۲۰۱۴ و در آلمان طلای جهان را به گردن آویخت. پنج مدال پارالمپیک او را به پرافتخارترین زن پارالمپیکی جهان بدل کرده اســـت؛ برنز لندن ۲۰۱۲ و ۲ طلای ریو ۲۰۱۶ و دو طلای توکیو ۲۰۲۰ و پاریس ۲۰۲۴. صدرنشین رنکینگ جهانی ۲ در بازی‌های پاراآسیایی نیز چهره‌ای شاخص محسوب می‌شـــود تا جایی که کمیته پارالمپیک آسیا در معرفی برترین‌های حاضر در بازی‌های ناگویا از ساره جوانمردی پرافتخارترین تیرانداز پارالمپیکی کشورمان یاد کرد. با اینکه این بانوی نخبه پس از بازی‌های پارالمپیک پاریس از دنیای قهرمانی خداحافظی کرد، اما خیلی زود از تصمیمش پشیمان شد و دوباره به عرصه قهرمانی بازگشت. با توجه به کارنامه درخشان او و همچنین تأکید مسئولان کمیته ملی پارالمپیک بر حمایت ویژه از جوانمردی، انتظارات از این ملی‌پوش بالاســـت و تنها مدال طلا همه را راضی خواهد کرد. در میدان ناگویا ساره جوانمردی یکی از ۱۱۴ تیرانداز حاضر است. تمرکز همیشگی و اعتمادبه‌نفسی که از او ســـراغ داریم قطعاً ساره جوانمردی را به سمت کسب یک طلای دیگر سوق می‌دهد.

سینا ضیغمی‌نژاد، قهرمان آبی

ستاره پاراشنا ایران عزمش را جزم کرده تا بار دیگر در بازی‌های پاراآسیایی طوفان به پا کند و دست‌کم چند مدال خوشرنگ را به گردن بیاویزد. تیم ملی پاراشنا از جمله رشته‌هایی است که کاروان اعزامی به مدال‌هایش نیاز دارد. در چهار دوره اخیر بازی‌های پاراآســـیایی، ایران همواره در رشته پاراشنا حضور فعال داشته است. در بازی‌های ۲۰۱۰ کوانگجو ۱۳ مدال (سه طلا، سه نقره و هفت برنز)، در بازی‌های ۲۰۱۴ اینچئون ۱۳ مدال (یک طلا، هفت نقره و پنج برنز)، در بازی‌های ۲۰۱۸ جاکارتا هشـــت مدال (شـــش طلا، یک نقره و یک برنز) و در بازی‌های ۲۰۲۲ هانگژو ۱۴ مدال (سه طلا، پنج نقره و شش برنز) سهم پاراشنا در مدال‌آوری کاروان‌های اعزامی بوده است. در این دوره ۲۶۸ شناگر از ۲۸ کشـــور آسیایی با هم رقابت می‌کنند. هفت شناگر کشورمان در استخر رنگین‌کمان ناگویا به آب می‌زنند تا بهترین رکوردهایشان را ثبت کنند و به هدفشان برسند. در بین این نفرات سینا ضیغمی‌نژاد گل سرسبد تیم ملی پاراشناست و به زودی در ناگویا هم هنر و استعدادش را به رخ آسیا می‌کشد. در بازی‌های ۲۰۲۶ ضیغمی‌نژاد مسئولیت سنگینی به دوش دارد؛ این ورزشکار در دوره قبلی بازی‌های پاراآسیایی در هانگژو در پنج ماده به آب زد و به تنهایی سه طلا و یک نقره برای کشورمان به ارمغان آورد. با این عملکرد بود که سینا پرافتخارترین ورزشکاران کاروان اعزامی به هانگژو لقب گرفت. حضور او در بازی‌های ناگویا آنقدر اهمیت دارد که حساب رسمی بازی‌ها در معرفی چهره‌های شاخص پاراشنا از ســـینا ضیغمی‌نژاد یاد کرده و او را یکی از شانس‌های درخشش در مسابقات خوانده است.

پریماه تورانی، جوان‌ترین ملی‌پوش

جوان‌ترین عضو کاروان ایران یکی از ملی‌پوشـــان پاراتکواندوســـت که برای افتخارآفرینی در بازی‌های پاراآسیایی انگیزه بالایی دارد. پریماه تورانی با ۱۶ سال این فرصت را پیدا کرده تا در المپیک آسیایی به روی شیاپ‌چانگ برود و در این رویداد برای رسیدن به سکو و کســـب مدال بجنگد. دومین بار است که پاراتکواندو کشورمان در بازی‌های پاراآســـیایی نماینده دارد و از این تیم باز هم انتظار تصاحب مدال‌های خوشرنگ می‌رود. تیم ملی پاراتکواندو در ناگویا شـــش نماینده در بخش مردان و هفت نماینده در بخش بانوان دارد. بازی‌های پاراآسیایی هانگژو نخستین دوره‌ای بود که رشته پاراتکواندو به بازی‌ها اضافه شـــد و از همان دوره اول بود هوگوپوشان ما قدرت‌شان را به نمایش گذاشتند. ۱۰ مدال رنگارنگ (سه طلا، چهار نقره و سه برنز) در بازی‌های ۲۰۲۲ به ارمغان آمد و حالا نوبت ناگویاست. آیلار جامی، روزا ابراهیمی، مریم عبداله‌پور، زهرا رحیمی، پریماه تورانی، مرضیه نصرالهی و رومینا چمسورکی در تیم بانوان امید زیادی به رسیدن به سکوی بازی‌های پاراآســـیایی دارند. در این میان پریماه تورانی انگیزه‌های خاص خود را دارد. ملی‌پوش ۱۶ ساله پا به رقابتی می‌گذارد که بهترین‌های پاراتکواندو قاره در آن حضور دارند و قطعاً رسیدن به مدال اصلاً آسان نیست. تورانی سهمیه حضور در بازی‌های ناگویا در اولان‌باتور مغولستان کسب کرد؛ در رقابت‌های کسب سهمیه این هوگوپوش به فینال صعود کرد و سهمیه‌اش برای بازی‌های پاراآسیایی قطعی شد. حالا زمان آن رسیده تا پریماه تورانی جوان‌ترین عضو کاروان ایران در ناگویا هنرش را در ژاپن رو کند و با یک مدال ارزشمند نتیجه تلاش‌ها و ممارست‌های طولانی‌اش را بگیرد.

مرتضی مهرزاد، نگین والیبال نشسته

درخشش والیبال نشســـته مردان در تورنمنت‌های بین‌المللی جزو جدانشدنی ورزش پارالمپیکی کشورمان اســـت. اینکه خیال‌مان بابت نتایج یک تیم تا این اندازه راحت باشد تنها از عهده تیم ملی والیبال نشسته برمی‌آید. بلندقامتانی که نشسته روی زمین حریفان‌شان را یک به یک مغلوب می‌کنند و در کمال اقتدار و شایستگی قهرمان می‌شوند. این تیم آنقدر عناوین درخشان کسب و قله‌های آسیا و جهان را فتح کرده که دیگر هیچ‌کس از قهرمانی والیبال نشسته کشورمان متعجب نمی‌شود. حتی بسیاری قهرمانی را تنها برازنده تیم ایران می‌دانند. در ناگویا هم هادی رضایی هدایت ۱۲ ملی‌پوش متعصب را برعهده دارد و طبق معمول هدف‌شان فقط و فقط قهرمانی است. مرتضی مهرزاد با دو متر و ۴۶ سانتیمتر قد، ستاره بلندقامت تیم کشورمان است که بالاتر از هر حریفی توپ را مهار می‌کند و برای ایران امتیاز می‌گیرد. او یکی از شناخته‌شده‌ترین چهره‌های تیم ملی والیبال نشسته ماست و حضورِ او در زمین کسب بیشـــترین امتیاز را تضمین می‌کند. مهرزاد که سه قهرمانی بازی‌های پارالمپیک را تجربه کرده اخیراً یک قهرمانی جهان نیز به کارنامه‌اش اضافه شده است. تیم ملی مردان در فینال تکراری با بوسنی ۳ بر یک پیروز شد و نهمین قهرمانی جهان خود را جشـــن گرفت. سهمیه پارالمپیک ۲۰۲۸ لس‌آنجلس رهاورد این افتخار است. بدون شک والیبال نشسته یکی از موفق‌ترین رشـــته‌های کاروان ورزش ما در ادوار بازی‌های پاراآسیایی بوده و هست. این تیم در چهار دوره این بازی‌ها چهار طلای ناب را برای کاروان کشورمان به ارمغان آورده است.

حسن جانفشان، پیشکسوت باانگیزه

شرایط تنها نماینده پاراتنیس روی‌میز کشورمان در ناگویا خاص‌تر از همیشه است. حسن جانفشان به‌عنوان تنها ملی‌پوش این رشته به ژاپن اعزام شده و یکی از امیدهای کاروان برای کسب مدال است. مسئولیت جانفشان در این رقابت‌ها از ادوار گذشته سنگین‌تر است، او با ۶۰ سال مسن‌ترین ورزشکار پاراآسیایی ایران به حساب می‌آید؛ ضمن اینکه پاراتنیس روی‌میز کشورمان در ناگویا فقط یک نماینده دارد و آن هم به خاطر سیاست اعزامی کیفی و رسیدن به مدال است. علاوه بر این جانفشان جانباز ۷۰ درصد دوران دفاع‌مقدس است و از این حیث نیز یکی از چهره‌های شاخص محسوب می‌شود. در این رشته سه گروه از ورزشکاران با هم رقابت خواهند کرد؛ ویلچری، ایستاده و دارای کم‌توانی ذهنی. مسن‌ترین عضو کاروان ایران مثل همیشـــه عزمش را جزم کرده تا یک مدال به چنگ بیاورد. جانفشان با اراده‌ای که از خود نشان داده قطعاً در سالن اسکای هال توبوتا ناگویا حریفانش را به چالش می‌کشد و در این راه کیوان رمضانی هدایت تنها ملی‌پوش پاراتنیس روی‌میز ایران را برعهده دارد. در کارنامه این جانباز سرافراز پر است از مدال‌های بازی‌های پاراآسیایی؛ او در هر چهار دوره بازی‌ها حضور داشته و یک طلای تیمی، چهار مدال برنز و یک نقره انفرادی را از آن خود کرده است. جانفشان در هانگژو دو مدال برنز به گردن آویخت. ملی‌پوش پاراتنیس روی‌میز بهتـــر از همه می‌داند موفقیت در ناگویا چقدر است، اما برای او دفاع از اعتبار ورزش و پرچم کشورمان اهمیت فراوانی دارد و به گفته خودش مدال‌آوری او در این دوره حیثیتی است.